

המוקד להגנת הפרט
مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

המוקד מודה למאות האנשים והגופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה
استسهة دلولة زلتسرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

תאריך: 09.01.2020
בתשובה נא לציין: 108788

בפקס: 02-9977326

דחוף!

לכבוד
אל"ם אייל טולדנו
היועץ המשפטי לאיזור גדה המערבית
ת"ד 5
בית אל 90361

שלום רב,

הנדון: תלונה על מעצרו של קטין מתחת לגיל האחריות הפלילית, בניגוד לחוק

1. הריני לפנות אליך בשם המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**), העוסק, בין היתר, בהגנה על זכויותיהם של הכלואים הפלסטינים המוחזקים על-ידי ישראל. במסגרת זו, המוקד מסייע למשפחות פלסטיניות לאתר את יקיריהן שנעצרו על ידי כוחות הביטחון של ישראל, שכן הרשויות אינן מיידעות אותן בנוגע למעצרים ומקום הימצאם של העצורים.

2. לאחרונה הגיע לטיפולנו מקרה מדאיג ביותר של **מעצר קטין מתחת לגיל האחריות הפלילית**. מעצרו של הקטין שאירע ביום 16.10.2019, מלווה בסדרה ארוכה של הפרות המעידות על דבר אחד ויחיד, חריגה מן החוק ומן הכללים המקובלים בהתנהלות הצבא מול כלל האוכלוסייה הפלסטינית ובפרט מול הקטינים שביניהם.

השתלשלות העניינים העובדתית

3. ביום 17.10.2019 התקבלה פנייה של משפחת הקטין, שביקשה לאתר אותו, אשר נעצר ביום 16.10.2019 על ידי חיילים באזור קלקיליה. בעת המעצר לבנם טרם מלאו 12 שנים.

4. מודאגת לשלום בנה, המשפחה פנתה אל המוקד להגנת הפרט וביקשה את סיועו לאתר את בנה. זה פנה בשמה אל משל"ט הכליאה במקמצי"ר וביקשה לאתר לאתר את הקטין תוך הדגשת העובדה שמדובר במי שטרם מלאו לו 12, והינו מתחת לגיל האחריות הפלילית.

5. בשל חומרת המקרה, ובמקביל לפנייה למשל"ט, עמדה נציגת המוקד בקשר עם חטמ"ר אפרים, שככל הנראה חייליו היו האחראים על המעצר, אשר מסרו כי הקטין מוחזק במשטרת אריאל.

6. תשובה זו נמסרה מיד למשפחת הקטין, אשר דאגה לשלוח עורך דין מטעמה לתחנת המשטרה. עם הגיעו לתחנת המשטרה נמסר לו כי הקטין לא מוחזק על ידם וכי אף לא הגיע אליהם ואינו מופיע במערכת המשטרתית.

7. נציגת המוקד שוב עמדה בקשר עם גורמים בחטמ"ר אפרים, שחזרו על כך שהקטין "בטוח הועבר למשטרת אריאל". נוכח חומרת האירוע, פנה המוקד באופן מיידי בקדם בג"ץ לאיתור הקטין אל מחלקת הבג"צים שלפרקליטות המדינה.

8. רק בשעות הערב של יום 17.10.2019 התקבלה תשובה חלקית מפרקליטות המדינה, ובה נמסר שבשעה 17:30 הקטין הועבר לידי הרשות הפלסטינית בקלקיליה.

9. בתשובה לא ניתנה כל התייחסות לחומרת ההתנהלות של גורמי הביטחון של ישראל, ולא נמסרו פרטים אודות המחדל. לא ניתנו פרטים גם אודות המקום שבו הוחזק הקטין, שלא כדין, במהלך למעלה מ-24 שעות.
10. בהמשך, ובשיחה שנערכה עם משל"ט כליאה במקמצ"ר, ועם הקטין עצמו, התברר כי הוא הוחזק בבסיס צבאי ליד ההתנחלות "צופים", שאינו מקום כליאה מוכרז. בבסיס צבאי זה בילה הקטין לילה שלם כשהוא אזוק.
11. יום למחרת, בבוקרו של יום 17.10.2019, החיילים ניסו מספר פעמים להעביר אותו לתחנת המשטרה באריאל, ומשהאחרונים סירבו לקבל את הקטין, הם החזירו אותו ל"מוצב 422". כל זה ארך למעלה מ-24 שעות!

הפרת הדין

12. בהתנהלות פסולה זו הופרה שורה של חוקים שמחייבים את רשויות הצבא, הן על פי החקיקה הצבאית והן מכוח חובותיה של ישראל על פי המשפט הבינלאומי.
13. המשפט הבינלאומי מסדיר באופן ברור את עיקרון "טובת הילד", בעיקר כשמדובר בפעולה של הרשויות ביחס לילדים. האמנה בדבר זכויות הילד משנת 1989, שאושרה על ידי ישראל בשנת 1991, קובעת בסעיף 3, שככל שמדובר בפעולות הנוגעות לילדים הנקטות, בין היתר, על ידי רשויות המינהל ובתי המשפט, תהא טובת הילד השיקול הראשון במעלה.
14. עיכובו של קטין מתחת לגיל 12, לתקופה של 24 שעות, מתנגש חזיתית עם עיקרון זה. שלילת חירותו של ילד לתקופה כה ארוכה, כשהוא מוחזק על ידי חיילים הזרים לו ושאינו מבין את שפתם, עשויה להיות טראומתית ולגרום לנזקים נפשיים שישפיעו על התפתחותו התקינה. זאת בשים לב לעובדה שיכולתו של ילד להבין את סיבת ומטרת העיכוב הינה מוגבלת ביותר.
15. גם החקיקה הצבאית נתנה את הדעת לעניין קטינים מתחת לגיל 12. סעיף 201 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1651), תש"ע – 2009, קובע: "לא ישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו 12". כך נראה שעצם מעצרו של הקטין נעשה בחוסר סמכות. הרי קביעה זו מרוקנת מתוכן את תכליתו של עיכוב או מעצר של מי שלא ניתן להעמיד אותו לדין.
16. אף אם רשויות הצבא סבורות כי יש מקום לעכב קטין במטרה להפסיק "אירוע" כלשהו ועל מנת להרחיק את הילד ממקום "האירוע" ולהביאו להוריו, נראה שהדבר לא נעשה במקרה דנן. החזקה של קטין מתחת לגיל 12 במשך 24 שעות, בבסיס צבאי כשהוא אזוק במשך כל הלילה, והניסיונות החוזרים להביאו לתחנת המשטרה, מעידים על כך שרשויות הצבא לא התכוונו להרחיקו ממקום "האירוע" ולהביאו להוריו.
17. מעבר לנדרש!! החזקתו של קטין בבסיס צבאי שאינו מתקן כליאה מוכרז ואינו מיועד לכליאת אנשים בכלל, וקטינים בפרט, הינה הפרה בוטה לסעיף 149 לצו בדבר הוראות ביטחון הנ"ל.
18. הקטין הוחזק במשך לילה שלם בתנאים שאף לא ניתן להחזיק בהם בגירים, מבלי שהוריו ידעו על מקום החזקתו.

סיכום

19. אנו רואים בחומרה מעשה זה ומלינים על כך. קיימת חובה לכבד את הוראות החוק באופן כללי, ויש להקפיד על כך קלה כחמורה כשעסקין בקטינים.

20. ברי כי לא ניתן להשלים עם מצב פסול זה, אשר אי חוקיותו זועקת לשמיים. אין עוררין כי החזקת קטין מתחת לגיל האחריות הפלילית במשך יותר מ-24 שעות במקום כליאה שאינו מוכרז ומוסדר הוא הפרה בוטה של הדין.

21. אנו דורשים ומצפים כי גורמי הביטחון יעמדו במחויבותם על-פי דין, ויימנעו מעיכוב קטינים מתחת לגיל האחריות הפלילית. אל לגורמי הביטחון להיתלות בטענה לפיה הם מרחיקים את הקטין ממקום "האירוע" ומעבירים אותו לידי הוריו. צידוק זה לעיכוב קטינים, עליו להיות מוסדר בחוק או בנוהל באופן כזה שלא יאפשר לגורמי הביטחון להחזיק קטין בגיל זה לתקופה ארוכה, כפי שקרה במקרה דנן, כדי להצדיק התנהלות פסולה ובלתי חוקית זו.

22. במסגרת זו, **נבקשכם למסור לידינו את הנוהל**, ככל שהוא קיים, המסדיר את עניין עיכובם והחזקתם של קטינים מתחת לגיל האחריות הפלילית, שעל פיו היו אמורים לפעול החיילים במקרה דנן ובכלל.

23. לסיכום האמור לעיל, נבקשכם לפעול ללא דיחוי ולהורות לגורמי הביטחון לחדול כליל ממעצרים של קטינים מתחת לגיל האחריות הפלילית והחזקתם באתרים שאינם מתקני כליאה מוכרזים.

24. בצפייה למענה מהיר וענייני. |

|בברכה,

|נדיה דקה, עו"ד